

บทสรุปผู้บริหาร

เรื่อง

ระบบงานด้านการเบิก – จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

โดย

นางสาวสุทัศน์า จงสมจิตต์

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่ง
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ

บทสรุปผู้บริหาร

เรื่อง ระบบงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (สผผ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชากำกับดูแล และรับผิดชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน และปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติมอบหมาย

สำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยความสะดวก ประสานงาน กำกับดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน
2. บริหารจัดการ ควบคุม ตรวจสอบและดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงิน การบัญชีและการพัสดุ
3. รับ - เบิกจ่ายเงิน ตลอดจนดำเนินการเก็บรักษาและควบคุมเงินคงเหลือ
4. จัดทำบัญชี จัดทำรายงานการเงินรวมถึงรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน
5. ควบคุมการเบิกจ่ายและรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
6. บริหารงานพัสดุ วางแผนการจัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง การทำสัญญา รวมทั้งควบคุม เก็บรักษา จัดสรรการใช้และควบคุมดูแลการเบิกจ่ายและจำหน่ายพัสดุ
7. ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ประสานงาน ช่วยเหลือ และควบคุมกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ในปัจจุบันการปฏิบัติงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ละปีสำนักงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากงบเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป แยกเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และค่าครุภัณฑ์ โดยการปฏิบัติงานด้านการเบิก - จ่าย เงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1. เบิกจากเงินสดย่อย และ 2. เบิกจากเงินฝากธนาคาร

จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบปัญหาในการเบิก - จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ เอกสารไม่ถูกต้อง ครบถ้วน มีความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานคลาดเคลื่อน ทั้งการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมและสัมมนา การเบิกค่าเบี้ยประชุมกรรมการ การเบิกค่าใช้จ่าที่นอกเหนือจากการขออนุมัติ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิก - จ่ายเงิน ทำให้กระบวนการขับเคลื่อนงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขาดประสิทธิภาพ ไม่ทันเวลา เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการสมควรที่จะมีการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ถึงสาเหตุของปัญหาการเบิก - จ่ายเงิน โดยแบ่งสาเหตุของปัญหออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านระเบียบการเบิกจ่าย ด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่าย ด้านขั้นตอนการเบิกจ่าย ด้านบุคลากรในการเบิกจ่าย และด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่าย เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสำนักงาน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ ให้ทราบถึงระเบียบ การวางแผนงาน ขั้นตอน และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิก - จ่ายเงิน รวมถึงเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาระบบงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อวัดระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่มีต่อปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่มีต่อปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการใช้บริการ

3. วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ระบบงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน” เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการสรุปผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จำนวน 171 คน โดยมุ่งศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านระเบียบการเบิกจ่าย ด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงิน ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน ด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงิน และด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงิน

4. ข้อค้นพบสำคัญ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีตำแหน่งงานเป็นเจ้าหน้าที่อาวุโส มีการติดต่อฝ่ายการเงินในระดับปานกลาง ติดต่อกับฝ่ายการเงินเรื่องรับ - จ่ายเงินเป็นส่วนใหญ่ และทราบเกี่ยวกับหน้าที่/ความรับผิดชอบของฝ่ายการเงินในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในภาพรวมว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านระเบียบการเบิกจ่าย รองลงมาคือด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงิน ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน ด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงิน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงิน นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ระเบียบการเบิกจ่ายของสำนักงานมีปัญหามาก ด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงิน ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน และด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงิน มีปัญหามานกลาง ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อย คือ ด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงิน โดยในแต่ละด้านสามารถสรุปปัญหาได้ดังนี้

2.1 ด้านระเบียบการเบิกจ่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้านระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ว่ามีปัญหามาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 4. ผู้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่เข้าใจระเบียบทำให้เกิดปัญหา รองลงมาคือ ข้อ 5. ระเบียบการเบิกจ่ายไม่เป็นปัจจุบันทำให้เกิดปัญหา ข้อ 1. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหา ข้อ 2. รายละเอียดของการเบิกจ่ายเงินมีจำนวนมากทำให้เกิดปัญหา ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. หลักฐานในการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบมีจำนวนมากทำให้เกิดปัญหา ตามลำดับ นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาด้านระเบียบการเบิกจ่ายเงิน มีปัญหามากในเรื่องที่ผู้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่เข้าใจระเบียบในการเบิกจ่ายเงินของสำนักงาน

2.2 ด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงิน ว่ามีปัญหามานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 4. การวางแผนแบบไม่มีส่วนร่วมทำให้การเบิกจ่ายมีปัญหา รองลงมาคือ ข้อ 3. การเบิกจ่ายเงินนอกแผนทำให้เกิดปัญหา ข้อ 5. ไม่มีการทบทวน/ปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ข้อ 1. แผนการเบิกจ่ายเงินไม่สอดคล้องกับความต้องการ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 2. การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไป

ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ตามลำดับ นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาด้านแผนการปฏิบัติงานเพื่อเบิกจ่ายเงินมีปัญหามากในเรื่องการวางแผนแบบไม่มีส่วนร่วมทำให้การเบิกจ่ายมีปัญหา

2.3 ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน ว่ามีปัญหาปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 1. การประชาสัมพันธ์ขั้นตอนปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินไม่ชัดเจน รองลงมาคือ ข้อ 2. ระยะเวลาในการขออนุมัติงาน/โครงการทำให้เกิดปัญหา ข้อ 3. ขั้นตอนการขออนุมัติการเบิกจ่ายทำให้เกิดปัญหา ข้อ 4. การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงินมีความล่าช้า ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. ขั้นตอนการรับเงิน (เงินสด/เช็ค) มีความสะดวก รวดเร็ว ตามลำดับ นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ด้านขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินมีปัญหามากในเรื่องการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านเบิกจ่ายเงินไม่ชัดเจน

2.4 ด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงิน ว่ามีปัญหาปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 2. การส่งเอกสาร/หลักฐาน ไม่ครบถ้วน ทำให้เสียเวลาและเกิดความล่าช้า รองลงมาคือ ข้อ 1. ผู้เบิกมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเบิกเงิน ข้อ 4. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานด้านการเบิกจ่ายเงิน ข้อ 3. เจ้าหน้าที่ด้านการเบิกจ่ายเงินมีปริมาณเพียงพอ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. เจ้าหน้าที่การเงินมีความกระตือรือร้นในการให้บริการด้านการเบิกจ่ายเงิน ตามลำดับ นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ด้านบุคลากรการเบิกจ่ายเงินมีปัญหามากในเรื่องการส่งเอกสาร/หลักฐาน ไม่ครบถ้วน ทำให้เสียเวลาและเกิดความล่าช้า

2.5 ด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการเบิก - จ่ายเงิน ของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงิน ว่ามีปัญหาน้อย เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 1. เอกสาร (แบบฟอร์ม) การเบิกจ่ายเงินมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม รองลงมาคือ ข้อ 5. เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับผู้มาติดต่อมีความทันสมัย ใช้งานได้สะดวก ข้อ 2. การวางเอกสารการเบิกจ่ายเงิน ถูกจัดวางไว้ในที่ที่เห็นได้ชัดเจน ข้อ 4. เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับผู้มาติดต่อมีเพียงพอ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3. สถานที่ในการเบิกจ่ายเงินมีความสะดวกสบายและเหมาะสม ตามลำดับ นั้นหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงินมีปัญหาน้อยในทุก ๆ ด้าน

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง ระบบงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหามากด้านระเบียบการเบิก - จ่ายเงิน โดยมีสาเหตุมาจากผู้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่เข้าใจระเบียบมากที่สุด รองลงมาคือระเบียบการเบิกจ่ายไม่เป็นปัจจุบัน และระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในการออกระเบียบ กฎเกณฑ์ คำสั่ง ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิก - จ่ายเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรมีความชัดเจน มีรายละเอียดครอบคลุม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบของสำนักงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรมีการทบทวนระเบียบ กฎเกณฑ์ คำสั่ง มาตรการต่าง ๆ ในด้านการเบิก - จ่ายเงิน และศึกษาระเบียบของหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่น ๆ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. สำนักบริหารการคลังควรพิจารณาทบทวนรายละเอียดเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน โดยใช้เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินเฉพาะที่จำเป็น และเพียงพอต่อการตรวจสอบตามที่ระเบียบของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด หรือตามมาตรฐานที่ภาครัฐกำหนดไว้ และจัดทำเป็นคู่มือเสนอต่อสำนักงานเพื่อถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานต่อไป โดยจัดทำให้แล้วเสร็จหลังจากที่ระเบียบนั้น ๆ ประกาศภายในระยะเวลา 6 เดือน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการศึกษาที่ค้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ระบบงานด้านการเบิก - จ่ายเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีปัญหาในด้านผู้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิก - จ่ายเงินไม่เข้าใจระเบียบ ทำให้มีปัญหามาก ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจระเบียบ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินควรพิจารณา มอบหมายให้สำนักบริหารการคลังรวบรวมและสรุประเบียบที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นคู่มือแจกจ่ายให้ทุกสำนักภายในสำนักงาน และมีฐานข้อมูลแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เผยแพร่ในคลังความรู้ในระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ศึกษาด้วยตนเอง สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยสะดวก และเกิดความถูกต้อง
2. มีการพัฒนาบุคลากร โดยการจัดฝึกอบรม และส่งเสริมการเข้ารับการฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบการเบิกจ่ายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่
3. จากผลการศึกษาพบว่าด้านอุปกรณ์สำหรับการเบิกจ่ายเงินมีปัญหาน้อยในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ มีความเพียงพอ เหมาะสม ทันสมัย ใช้งานได้สะดวก ถือเป็นจุดแข็งของสำนักงาน ดังนั้นสำนักงานบริหารการคลัง ควรเพิ่มช่องทางการปฏิบัติงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระเบียบ ขั้นตอน ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิก - จ่ายเงิน เพื่อให้บุคลากรภายในสำนักงานทราบและถือปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะเชิงวิจัย

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรมีการสำรวจข้อมูลและสภาพปัญหาก่อนการจัดทำงานวิจัย เพราะจะทำให้สามารถทราบประเด็นปัญหาที่แท้จริง ทราบกลุ่มหรือจำนวนของผู้ที่มีปัญหา เพื่อทำการศึกษาวิจัยข้อมูลได้ตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ซึ่งผลของการวิจัยนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนางานของสำนักบริหารการคลัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง